

EUROPEJSKIE DNI W STRONĘ ARCHITEKTURY. MŁODE DZIEDZICTWO DZIEDZICTWA

INFORMATOR

województwo kujawsko- pomorskie

województwo kujawsko-pomorskie

miejsowości biorące udział w EDD 2025

Toruń (inauguracja) → 6

Aleksandrów Kujawski → 6

Brodnica → 8

Bydgoszcz → 9

Chełmno → 15

Ciechocinek → 16

Cielęta → 18

Górk → 19

Grudziądz → 20

Gruta → 23

Inowrocław → 24

Piła → 27

Sicienko → 28

Skępe → 29

Solec Kujawski → 30

Strzelno → 31

Toruń → 32

Wąbrzeźno → 42

Włocławek → 43

Europejskie Dni Dziedzictwa 2025
„W stronę architektury. Młode dziedzictwo”

Szanowni Państwo,

Europejskie Dni Dziedzictwa, doroczne wielkie święto kultury i tradycji naszego kontynentu, są przedsięwzięciem w dziedzinie społecznej edukacji historycznej i kulturowej. Przedsięwzięciem ze wszech miar udanym, które dzięki atrakcyjnej formule i skutecznej promocji zaprasza do udziału w starannie zaplanowanych wydarzeniach naprawdę szeroką publiczność. Warto dać się zaprosić, warto skorzystać!

Tegoroczna polska odsłona ogniskuje naszą uwagę na powszechne obecnych w naszym otoczeniu przykładach architektury modernistycznej, tej przed- i tej powojennej. Właśnie ze względu na tę powszechność mamy skłonność do jej niedoceniań. I niewiele o niej wiemy. Średniowieczny mur? Nikt nie ma wątpliwości - to zabytek. Ale czy podobny status może mieć przychodnia zdrowia z lat 70. XX wieku?

A właśnie w takim obiekcie – budynku dawnej przychodni akademickiej, będącej częścią powstałego w latach 1967-1973 kampusu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu – zdecydowaliśmy się zorganizować wydarzenie inauguracyjne Dni Dziedzictwa na Kujawach i Pomorzu. Dlaczego? Bo jest on, podobnie jak cały kompleks uniwersytecki, ze wszech miar godny uwagi.

Niewielu z nas wie, że miasteczko uniwersyteckie na toruńskich Bielanach jest jedną z najważniejszych realizacji w polskiej architekturze powojennej i pierwszym w Polsce kampusem akademickim opartym na funkcjonalnych wzorcach Zachodu. Zostało też uznane przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Planistów i Urbanistów za najwybitniejsze dzieło późnego modernizmu w całej Europie Środkowej. W roku 2018 miesięcznik „Architektura Murator” umieścił je na liście stu najważniejszych obiektów architektonicznych stulecia. Od 2020 roku zespół jest prawem chronionym zabytkiem.

Interesujące, prawda? Właśnie po to są Dni Dziedzictwa – by dowiedzieć się czegoś, czego nie wiedzieliśmy wczoraj, dostrzec w bliskim otoczeniu rzeczy, obok których tysiąc razy przeszliśmy bez zwracania uwagi, wybrać się na wycieczkę, prelekcję, zwiedzanie, pokaz, które poszerzą nasze horyzonty.

Zapraszam do wspólnego uczestnictwa w wydarzeniach Europejskich Dni Dziedzictwa na Kujawach i Pomorzu. A w szerszym planie - do poznawania naszego pięknego i różnorodnego regionalnego dziedzictwa kulturowego..

Piotr Całbecki
Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Wrzesień 2025

13 września

Wojewódzka inauguracja Europejskich Dni Dziedzictwa

koncert, konkurs, wykład /
prelekcja, zwiedzanie

12.00–13.30

Miejsce: Instytut Psychologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, ul. Jurija Gagarina 39

Budynki kampusu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu są jednymi z najmłodszych zabytków województwa kujawsko-pomorskiego. Reprezentują one powojenny modernizm. Zabytki te pozostają najczęściej niedoceniane. Wśród wspomnianych obiektów znajduje się między innymi budynek dawnej Przychodni Akademickiej, a obecnie Instytutu Psychologii UMK w Toruniu.

Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy wspólnie z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu zaprasza do odwiedzenia tego zabytku i wzięcia udziału w regionalnej inauguracji Europejskich Dni

Dziedzictwa, które w tym roku odbywają się pod hasłem „W stronę architektury. Młode dziedzictwo”.

W ramach wydarzenia będzie można wysłuchać prelekcji na temat historii i architektury kampusu UMK w Toruniu. Odbędzie się również koncert oraz finał XI Ogólnopolskiego Konkursu Fotograficznego „Portret z kujawsko-pomorskim zabytkiem w tle”. Ponadto zaprezentowany zostanie nowy przewodnik z serii „Kierunek Kujawsko-Pomorskie”, poświęcony wybranym, zabytkowym polichromiom kościelnym z terenu województwa kujawsko-pomorskiego. Uczestnicy wydarzenia będą mogli również zobaczyć ekspozycję fotografii, na której zostaną zaprezentowane najciekawsze malowidła z przewodnika.

ORGANIZATOR:

→ Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy,
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
t 52 585 15 02, wew. 14 @ krystian.strauss@kpck.pl

9 września

XLIV Przegląd Artystycznego Ruchu Seniorów „O Zegar Czasu”

konkurs

10.00–18.00

Miejsce: MCK im. Mariana Szafrńskiego w Aleksandrowie Kujawskim, ul. Parkowa 3

W sobotę 13 września zapraszamy serdecznie do Aleksandrowa Kujawskiego na XLIV Przegląd Artystycznego Ruchu Seniorów „O Zegar Czasu”.

Przegląd jest adresowany do seniorów działających w amatorskich ruchach seniorów przy miejskich oraz wiejskich ośrodkach kultury, oraz dla zespołów muzycznych uniwersytetów trzeciego wieku. Każdy występujący prezentuje jeden utwór nawiązujący do tematyki tegorocznego przeglądu odbywającego się pod hasłem „W stronę architektury. Młode dziedzictwo”.

ORGANIZATOR:

→ Miejskie Centrum Kultury im. Mariana Szafrńskiego w Aleksandrowie Kujawskim

t 696 634 028 @ konkursy@mckaleksandrowkujawski.pl

PARTNER:

→ Stowarzyszenie „Aleksandrowska Kultura”

13 września

21. Brodnicki Spacer Historyczny: „W stronę architektury”

wycieczka / spacer

11.00–12.00

Miejsce: zbiórka – Duży Rynek

Serdecznie zapraszamy na 21. Brodnicki Spacer Historyczny: „W stronę architektury”. Architektura nas otacza, uwrażliwia i wpływa na jakość życia. Poznajmy jej brodnicką odsłonę podczas spaceru historycznego.

W ramach wydarzenia czeka na Państwa moc atrakcji: godzinny spacer z przewodniczkami, konkurs z nagrodami dla najbardziej aktywnych uczestników i niespodzianki. Zapraszamy Państwa z dziećmi, niech

duma z pochodzenia rośnie w nich od najmłodszych lat! Start i meta na Dużym Ryнку w Brodnicy.

ORGANIZATOR:

→ Fundacja Brama Epok

☎ 513 169 739 @ fundacijabramaepok@o2.pl

20 września

Spacer po Filharmonii Pomorskiej w Bydgoszczy

wycieczka / spacer

9:30–13:00

Miejsce: Filharmonia Pomorska im. Jana Ignacego Paderewskiego, ul. Andrzeja Szwalbego 6

Daj się przytulić muzyce..., a także poznaj kolekcje dzieł sztuki, które znajdują się w zbiorach Filharmonii Pomorskiej.

Podczas spaceru wraz z przewodnikiem – zabytkoznawczynią (Marta Bukolt – Projekt Zabytek), a także pracownikiem Filharmonii poznamy historię powstania bydgoskiej

instytucji, przyjrzymy się rzeźbom, gobelonom, obrazom, i dowiemy się jak tu trafiły. Posłuchamy ciekawostek o codziennej pracy nie tylko na koncertowej estradzie.

Spacery będą odbywać się w 25-osobowych grupach, w godz.: 9:30; 11:15; 13:00.

Na zwiedzanie obowiązują zapisy: telefonicznie: 52 321 25 50 lub elektronicznie: promocja@filharmonia.bydgoszcz.pl. Uwaga! Wstęp na wydarzenie: 1 zł.

ORGANIZATOR:

→ Filharmonia Pomorska im. Ignacego Jana Paderewskiego

☎ 523 212 550 @ promocja@filharmonia.bydgoszcz.pl

13 i 20 września

Sekrety Bydgoszczy

lekcje muzealne /
biblioteczne

9:00–15:00

Miejsce: Muzeum Oświaty – Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Bydgoszczy, ul. Marii Skłodowskiej-Curie 4.

Muzeum Oświaty w Bydgoszczy zaprasza na wyjątkowe warsztaty edukacyjne pt. „Sekrety Bydgoszczy”, których celem jest przybliżenie mieszkańcom fascynującej historii miasta – tej znanej i tej ukrytej w zakamarkach dawnych podwórek i budynków.

Podczas zajęć uczestnicy poznają mniej znane fakty z dziejów Bydgoszczy, dowiedzą

się, jak miasto rozwijało się w różnych epokach oraz jaką rolę odegrało w historii edukacji. Warsztaty będą miały charakter interaktywny – mieszkańcy rozwiążą zagadki, będą pracować z dawnymi fotografiami, eksponatami muzealnymi, a także wezmą udział w quizie wiedzy „Sekrety Bydgoszczy”. Warsztaty połączą elementy historii regionalnej, edukacji obywatelskiej i dziedzictwa kulturowego.

Warsztaty odbywają się w godz. 9:00 oraz 11:30.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Oświaty – Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Bydgoszczy

☎ 52 342 65 90 @ muzeum@pbw.bydgoszcz.pl

17 września

Miasto zapisane w obrazach i słowach

wykład / prelekcja,
wystawa, gra miejska /
terenowa / questing

9:00–20:00

Miejsce: Biblioteka UKW, ul. Karola Szymanowskiego 3, wejście od strony ul. Michała Ogińskiego. Wszystkie wykłady i prezentacje odbędą się na I piętrze w Pracowni „Pamięć bydgoszczan i regionu”.

Poznajmy historię i architekturę, nie tylko Bydgoszczy, podczas obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa organizowanych przez Bibliotekę Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego.

W ramach wydarzenia odkryjemy architekturę i historię miasta w opowieściach, sztuce i literaturze. Gra miejska poprowadzi uczestników przez znane i zapomniane miejsca. Wykłady przybliżą wizję szklanych

domów Żeromskiego oraz szkice miast Dahlberga. Wystawa fotograficzna ukaże drzwi jako świadectwo kunsztu i przemijającego piękna.

Harmonogram wydarzenia:

- 09:00–10:00 – „Co tu było, kto tu mieszkał” – gra miejska,
- 10:30–11:30 – „Szklane domy – inspiracje i realizacje” – wykład popularnonaukowy,
- 11:45–12:15 – „O północy kazałem zamek spalić». Parę słów o XVII-wiecznej wyprawie Szweda Erika Dahlberga przez Polskę, i co z niej wynikało” – prezentacja popularnonaukowa,
- 18:00–20:00 – „Tajemnica drzwi” – otwarcie wystawy fotografii Mirosława Rzeszowskiego.

ORGANIZATOR:

→ Biblioteka Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

☎ 52 326 64 41 @ katarzyna.mrotek@ukw.edu.pl

19 września

„Jakie dziedzictwo? Jaka architektura? Dawna, młoda, kontra nowa”

wykład / prelekcja,
zwiedzanie

17:00–18:15

Miejsce: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Witolda Bełzy w Bydgoszczy, ul. Stary Rynek 24

Zapraszamy na wykład Pani Bogny Derkowskiej-Kostkowskiej, a następnie zwiedzanie Biblioteki Bernardynów.

W kontekście tożsamości, społecznej świadomości, zrozumienia, chęci i umiejętności poruszona zostanie problematyka bydgoskiej architektury dawnej (z przełomu XIX i XX wieku), a także młodej (XX-wiecznej), która kontrowana jest przez nową/nowe. Tymczasem wyznacznikiem zmian zachodzących z pokolenia na pokolenie jest właśnie architektura. Taż nadaje kształt otaczającej

przestrzeni, definiuje charakter zabudowy i jest ważnym elementem dziedzictwa stanowiącego o lokalnej historii oraz tożsamości. Często o ponadregionalnym znaczeniu, ponieważ architektura odgrywa rolę szczególnego pomostu między przeszłością, teraźniejszością a przyszłością. To obliuguje do jej ochrony, zwłaszcza że krajobraz miast ewoluuje wraz z postępem i zmieniającymi się potrzebami mieszkańców.

Prelegentka przywoła przykłady rozmaitych działań od wieku XIX po współczesność, dzieląc się własnymi spostrzeżeniami na temat zmian w tkance architektonicznej Bydgoszczy, z perspektywy krzywego zwierciadła.

ORGANIZATOR:

→ Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna
im. dr. Witolda Bełzy

☎ 52 339 92 02 @ joanna.krolicka@wimbp.bydgoszcz.pl

20 września

Bydgoszcz „małym Berlinem”, czyli – jak czytać ślady przeszłości?

wystawa, wykład / prelekcja

9.00–15.00

Miejsce: Archiwum Państwowe w Bydgoszczy, ul. Mieczysława Karłowicza 17

9:30 – wystąpienie dra Antoniego Kosowskiego współtwórcy wystawy

Archiwum we współpracy z dr. Antonim Kosowskim zaprezentuje wystawę – prezentację na temat relacji Bydgoszcz–Berlin. Będzie to pierwsza tak wnikliwa próba odpowiedzi na pytanie: dlaczego Bydgoszcz nazywano „małym Berlinem”?

Bydgoszcz przez pewien okres miała silne relacje z Berlinem, który oddziaływał na miasto i stanowił jego „okno na świat”. W

Bydgoszczy chętnie porównywano się z Berlinem – szukano uznania dla inicjatyw, próbowano dorównać na pewnych polach, ale także krytykowano. Związki Bydgoszczy z Berlinem można przedstawić na wielu płaszczyznach. Najdobitniej widać to w architekturze miasta. Mniej oczywiste, acz równie ciekawe, są też inne aspekty.

ORGANIZATOR:

→ Archiwum Państwowe w Bydgoszczy

☎ 22 439 04 19 @ malgorzata.chyla@bydgoszcz.ap.gov.pl

BYDGOSZCZ

20 września

Wernisaż wystawy „Podwórko”

wystawa, zwiedzanie

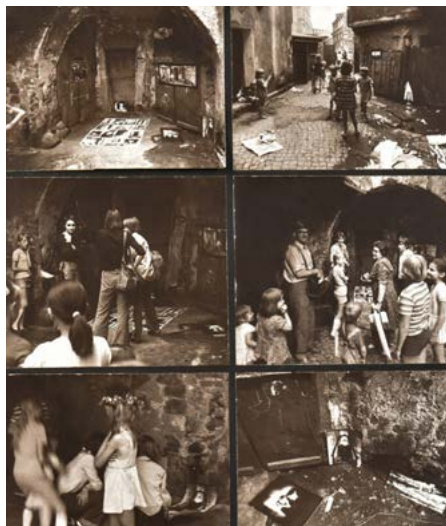
18:00–20:00

Miejsce: Muzeum Fotografii w Bydgoszczy,
ul. Karpacka 52.

Muzeum Fotografii w Bydgoszczy zaprasza na wystawę „Podwórko”. Temat został zainspirowany cyklem działań artystycznych „Galeria Podwórko” Andrzeja Maźca i Stefana Wasilewskiego, zrealizowanych z mieszkańcami Bydgoszczy i Nowej Rudy w latach 70. XX wieku.

Na wystawie zaprezentujemy dokumentację akcji A. Maźca i S. Wasilewskiego, fotografie z XX i XXI wieku, między innymi prace J. Riegla, T. Wańskiego, artystów współczesnych, przedstawiające miasto oraz prowincję od podwórka. Fotografia jest tu medium artystycznym oraz dokumentem. Podwórko

jawi się jako przestrzeń życia i aktywności społecznej z architekturą w tle.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Fotografii w Bydgoszczy przy Wyższej Szkole Gospodarki
t 52 567 00 07 @ muzeumfoto@byd.pl

 Muzeum Fotografii
w Bydgoszczy
Wyższa Szkoła Gospodarki

CHEŁMNO

13 i 21 września

Spacerki po Chełmnie

wycieczka / spacer

11:00–12:30

Miejsce: zbiórki: Ratusz, ul. Rynek 28

Odkryjemy zapomniane historie oraz tajemnice Chełmna podczas dwóch spacerów po mieście organizowanych w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa.

13 września

„Ludwik Rydygier i jego dzieło – śladami miejsc związanych z Ludwikiem Rydygierem w Chełmnie”

Na trasie zwiedzania znajdzie się między innymi: rynek z ratuszem, zespół klasztorny, gimnazjum chełmińskie (z wejściem do środka), kościół farny (z zewnątrz), cmentarz parafialny przy ul. Grudziądzkiej, Park Pamięci

i Tolerancji, klinika prof. Ludwika Rydygiera. Dla chętnych bezpłatne zwiedzanie Muzeum Ziemi Chełmińskiej. Spacer poprowadzi przewodnik Anna Grzeszna-Kozikowska.

21 września

„Magdalena Mortęska i rola benedyktynek w dziejach architektury Chełmna”

Na trasie zwiedzania między innymi: zespół klasztorny, kościół pofranciszkański (z zewnątrz), budynek Szkoły Podstawowej nr 2 przy ul. 22 Stycznia (z zewnątrz) oraz kościół pw. Ducha św. Spacer poprowadzi przewodnik Jolanta Jaszczak.

ORGANIZATORZY:

→ Koło Przewodników PTTK w Chełmnie, Muzeum Ziemi Chełmińskiej
w Chełmnie, Urząd Miasta Chełmna
t 566 861 641 @ edukacja@muzeumchelmn.pl

13 i 20 września

Zwiedzanie Ciechocinka z przewodnikiem

zwiedzanie, wycieczka / spacer

13 września

10:00–13:00

Miejsce: zbiórka – Fontanna Grzybek, ul. Zdrojowa 2b

Poznaj Ciechocinek wpisany na listę pomników historii podczas spaceru z przewodnikiem organizowanego w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa.

Spacer obejmie fontannę Grzybek, Teatr Letni, tężnie solankowe, park zdrojowy, w którym znajdują się między innymi staw z mostkiem wspomnień, muszla koncertowa oraz Muzeum Warzelni Soli i Lecznictwa Uzdrowiskowego.

Bezpłatne bilety do odbioru w Biurze Informacji Turystycznej przy ul. Zdrojowej 2b w Ciechocinku.

Zwiedzanie Dworku Prezydenta RP

wystawa, zwiedzanie

20 września

11:00–13:00

Miejsce: Dworek Prezydenta RP w Ciechocinku, ul. Leśna 3

Dworek Prezydenta RP w Ciechocinku jest unikalnym obiektem, który powstał w latach 30. XX wieku jako rezydencja przeznaczona dla prezydenta Ignacego Mościckiego.

W ramach Europejskich Dni Dziedzictwa 2025 serdecznie zapraszamy na zwiedzanie wystawy pt. „Niepodległa. Ojcowie niepodległości”, która została uroczystie otwarta 22 stycznia 2018 roku przez Prezydenta Andrzeja Dudę.

Bezpłatne bilety do odbioru w Biurze Informacji Turystycznej przy ul. Zdrojowej 2b w Ciechocinku.

ORGANIZATOR:

→ Urząd Miejski w Ciechocinku

t 544 160 160 @ it@ciechocinek.pl

PARTNER:

→ Uzdrowisko Ciechocinek S.A.

20 września

III Festiwal Drożdżówki w Cielętach

spotkanie

16:00–18:00

Miejsce: Cielęta 15

W ramach Europejskich Dni Dziedzictwa Koło Gospodyń Wiejskich w Cielętach zaprasza na III Festiwal Drożdżówki w Cielętach. Na uczestników wydarzenia czekają warsztaty i inne atrakcje.

Podczas festiwalu odbędzie się Narodowe Czytanie, warsztaty pszczelarskie, w czasie których uczestnicy stworzą własne świece z węzy pszczelej, warsztaty lawendowe, animacje oraz degustacja ciast drożdżowych z terenu ziemi michałowskiej i inne niespodzianki.

Projekt dofinansowany ze środków Gminy Brodnica.

ORGANIZATOR:

→ Koło Gospodyń Wiejskich w Cielętach
t 513 169 739 @ fundacijabramaepok@o2.pl

13 września

„W stronę architektury” – poznaj zabytki gminy Zławieś Wielka

wykład / prelekcja, koncert, konkurs

14:00–22:00

Miejsce: Dom Kultury w Górsku, ul. Leśna 13/1, Centrum Edukacji Młodzieży w Górsku im. ks. Jerzego Popiełuszki, ul. ks. Bronisława Markiewicza 10.

W ramach obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa zapraszamy na prelekcję na temat zabytków gminy Zławieś Wielka, wystawę pokonkursową prac dzieci i młodzieży biorących udział w konkursie oraz XII Przegląd Zespołów Ludowych.

Poznaj zabytki gminy Zławieś Wielka podczas wydarzenia organizowanego przez Dom Kultury w Górsku.

ORGANIZATOR:

→ Dom Kultury w Górsku
t 606 998 523 @ renata.dobrowolska3@wp.pl

13, 20 i 23 września

„Miniaturowe miasto” – tworzymy makiety architektoniczne

warsztaty

13 września

10:00–11:30

Miejsce: Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu, sala edukacyjna, ul. Spichrzowa 17

Z okazji Europejskich Dni Dziedzictwa, które odbywają się pod hasłem „W stronę architektury. Młode dziedzictwo”, zapraszamy do muzeum na wspólną kreatywną zabawę.

Podczas naszych zajęć stworzymy małe makiety przedstawiające najciekawsze budynki i miejsca naszego miasta. Będzie to świetna okazja, aby poznać architekturę, rozwijać wyobraźnię i umiejętności twórcze, a także zrozumieć przestrzeń, w której żyjemy, z całym jej dziedzictwem architektonicznym. Zapraszamy wszystkich miłośników twórczej zabawy, by z materiałów papierniczych i nie tylko wy-czarować miniaturowe miasteczka. Zapisy pod nr tel. 56 46 590 63 wew. 18.

„Młode oblicze Grudziądza” – spacer z historykiem

wycieczka / spacer

13 września

16:00–17:30

Miejsce: zbiórka przy filii nr 13 Biblioteki Miejskiej, ul. Mikołaja z Ryńska

Poznaj niezwykle ciekawe, często nie-dostrzegane, modernistyczne oblicze

Grudziądz podczas spaceru z historykiem Pawłem Urbanowskim.

Podczas spaceru przyjrzymy się wyjątkowej, modernistycznej architekturze, która wyróżnia się funkcjonalnością, prostotą formy i elegancją, a jednocześnie opowiada o ambicjach miasta XX wieku. Odkryj z nami architekturę, która wciąż kształtuje tożsamość Grudziądza!

„Dzieło Rogowe – zabytek architektury militarnej z XVIII wieku” – spacer historyczny

wycieczka / spacer

20 września

10:00–12:00

Miejsce : zbiórka – punkt widokowy przy ul. Saperów

Zapraszamy do zwiedzenia XVIII-wiecznego obiektu architektonicznego, będącego perełką architektury tego okresu w tej części Polski.

Dzieło Rogowe to element cytadeli grudziądzkiej, który położony jest najbliżej miasta Grudziądza. Mimo zniszczeń z okresu PRL, dalej robi niesamowite wrażenie swoją architekturą i jest częścią dziedzictwa miasta oraz ludzi, którzy przez ostatnie dziesięciolecia budowli tożsamość architektoniczną Grudziądza. Spacer poprowadzi Mariusz Żebrowski.

Finisaż wystawy „Kultura ludowa ziemi chełmińskiej”. Spotkanie z Krystyną Lewicką-Ritter oraz Łukaszem Ciemińskim

wykład / prelekcja

23 września

17:00–18:00

Miejsce : Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu, ul. Wodna 3/5

Gdy się spotkają raz i drugi Kujawianka z Chełminiakiem, to z fuzji etnograficznych żywiołów tworzy się spotkanie o tożsamości regionalnej, trosce o jej zachowanie i potencjałe, który tkwi w kulturze tradycyjnej. Podczas spotkania z Krystyną Lewicką-Ritter, autorką książki „W Kujawsko-Pomorskiem z Oskarem Kolbergiem pod rękę”

– poznamy kulisy powstawania książki, będącej swoistym etnograficznym przewodnikiem po województwie kujawsko-pomorskim. Wydana w 2022 roku publikacja jest zwieńczeniem cyklu reportaży realizowanych przez Krystynę Lewicką-Ritter w 2021 roku w ramach stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Nie zabraknie i mocnego wątku chełmińskiego, bowiem w drugiej części spotkania Łukasz Ciemiński – etnograf grudziądzkiego Muzeum zaprezentuje publikację swojego autorstwa – „Kultura ludowa ziemi chełmińskiej”.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu
t 564 659 063 @ promocja@muzeum.grudziadz.pl

GRUTA

20 września

Grucki kościół z historią

koncert

17.00–18.00

Miejsce: Kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Grucie, Gruta 69

Poznaj historię wiekowej świątyni, kościoła parafialnego pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Grucie.

kościół parafialnego, aby poznać historię tej wyjątkowo pięknej oraz zabytkowej świątyni z XIII wieku. Prelekcje wygłoszą regionalista Tomasz Piwowarski oraz ks. dziekan Henryk Szczodrowski. Wydarzenie zakończy koncert w wykonaniu parafialnego organisty.

W sobotni wieczór mieszkańcy Gruty oraz przybyli goście zostaną zaproszeni do

ORGANIZATOR:

→ Gminna Biblioteka Publiczna im. Wiktora Kulerskiego w Grucie
t 564 683 848 @ biblioteka@gruta.pl

13 września

Tajemnice inowrocławskiego dworca

zwiedzanie, wycieczka / spacer

10.00–12.00

Miejsce: Dworzec Kolejowy, ul. Dworcowa 115

Biblioteka Miejska im. Jana Kasprówicza w Inowrocławiu we współpracy z Komendą Regionalną Straży Ochrony Kolei w Bydgoszczy zaprasza na bogaty w historyczne wątki spacer, odkrywający tajemnice inowrocławskiego dworca PKP.

W programie wystawa prezentująca dawny dworzec, a także spacer połączony ze zwiedzaniem obiektu i jego przyległości w towarzystwie historyka-regionalisty oraz pracowników Straży Ochrony Kolei, którzy opowiedzą o swojej pracy, wyzwaniach i zadaniach, jakie wykonują na rzecz ochrony zdrowia i życia ludzi przebywających na obszarze kolejowym oraz podróżujących pociągami.

Liczba miejsc ograniczona. Obowiązują zapisy.

ORGANIZATOR:

→ Biblioteka Miejska im. Jana Kasprówicza w Inowrocławiu
t 52 356 77 01 @ regionalna@bmino.pl

PARTNERZY:

→ Miasto Inowrocław,
Komenda Regionalna Straży Ochrony Kolei w Bydgoszczy

20 września

Śladami średniowiecznej architektury

wykład / prelekcja, wycieczka / spacer

10.00–12.30

Miejsce: Kujawskie Centrum Kultury, ul. Kasztelańska 22

Poznaj średniowieczny Inowrocław podczas prelekcji przy reliktach XIV-wiecznych murów obronnych, a następnie udaj się na „wizję lokalną” w miejsca, w których pozostały relikty dawnej architektury lub znajdują się nowe formy ich upamiętnienia.

Wydarzenie rozpocznie prelekcja przy reliktach murów obronnych Inowrocławia dotycząca średniowiecznych budowli miasta oraz sposobów adaptacji konstrukcji średniowiecznych we współczesną architekturę. Następnie uczestnicy udadzą się z przewodnikiem w miejsca, gdzie w przeszłości znajdowały się obiekty średniowieczne, by naocznie przekonać się, co z nich pozostało lub jak zostały upamiętnione we współczesnej strukturze miasta.

ORGANIZATOR:

→ Kujawskie Centrum Kultury
t 532 359 135 @ p.smudzinski@kckino.pl

20 września

Gmach inowrocławskiego sądu – idea sprawiedliwości wpisana w architekturę z początku XX wieku

zwiedzanie

11:00–13:00

Miejsce: Sąd Rejonowy w Inowrocławiu, ul. Prezydenta Gabriela Narutowicza 42

Zachęcamy do wzięcia udziału w zwiedzaniu gmachu Sądu Rejonowego w Inowrocławiu. Obiekt ten powstał w latach 1900–1901. Wzniesiony w duchu historyzmu zachował swój pierwotny układ i wystrój, w tym witraże.

Sąd Rejonowy w Inowrocławiu mieści się w neorenesansowym gmachu wzniesionym

dla pruskiego sądu rejonowego. Niemieniona funkcja sprawiła, że obiekt zachował pierwotny układ. Na szczególną uwagę zasługuje oryginalny wystrój głównej sali rozpraw z zachowanymi stolarką i wyjątkowej urody witrażami autorstwa Ferdinanda Mullera z Quedlinburga. Obiekt nie jest na co dzień udostępniany do zwiedzania. Przewiedziana prezentacja sądowych archiwaliów.

Zwiedzanie odbędzie się w 30-osobowej grupie. Obowiązują zapisy telefoniczne pod nr. 52 357 58 73 lub 797 801 735.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum im. Jana Kasprzowicza w Inowrocławiu
t 505 604 373 @ mjkarcheo@wp.pl

PARTNER:

→ Sąd Rejonowy w Inowrocławiu

20 września

Europejskie Dni Dziedzictwa w Górniczej Wiosce

zwiedzanie, gra miejska / terenowa / questing, inscenizacja / pokaz

12:00–17:00

Miejsce: Wieś tematyczna Górnicza Wioska, ul. Świerkowa 11, gmina Gostycyn

Podziemna kopalnia węgla brunatnego w Borach Tucholskich? Czy wiesz, że ponad 100 lat temu w północnej części Polski wydobywano węgiel z szybów i sztolni? Jeśli chcesz dowiedzieć się więcej, zapraszamy do Górniczej Wioski w Borach Tucholskich.

W programie między innymi:

1. Gra terenowa typu quest: Poszukiwanie skarbu Wilhelma Krugera
2. Historia kopalń i przyroda Borów Tucholskich
3. Spotkanie z duchem kopalni Skarbnikiem
4. Stare gry i zabawy na Polu dla Gzubów
5. Pokaz pieczenia wafli na starej wafelnicy
6. Interaktywna przygoda w Starej Maszynowni
7. Rozrywka sprzed lat, czyli seans filmowy w Kinie 1D
8. Pokaz wypiekania chleba w tradycyjnym piecu chlebowym
9. Pokaz odpalania starych lamp górniczych.

ORGANIZATORZY:

→ Stowa rzyszenie Mieszkańców i Miłośników Piły nad Brdą „BUKO”
Przedsiębiorstwo Społeczne Górnicza Wioska Sp. z o.o.
t 602 617 479 @ buko@las.pl

SICIENKO

20 września

Wernisaż wystawy poplenerowej „Sicienko naturalnie 2025”

wystawa

18:00–20:00

Pałac w Sicienku, ul. Bydgoska 11

W odnowionym Pałacu w Sicienku 13 wybitnych akwarelistów zaprezentuje swoje prace, które uchwyciły piękno lokalnej architektury w gminie Sicienko.

Wernisaż uświetni otwarcie Pałacu w Sicienku (ul. Bydgoska 11). Zaprezentowane zostaną prace artystów, którzy przez tydzień tworzyli w malowniczych zakątkach gminy. Wydarzenie to skierowane jest nie tylko do miłośników sztuki, ale także do wszystkich, którzy chcą zobaczyć znane miejsca w zupełnie nowym świetle.

ORGANIZATOR:

→ Centrum Kultury w Sicienku

☎ 793 802 229 @ dyrektor@cksicienko.pl

SKĘPE

13 września

Skępe na przestrzeni dziejów

konkurs

10:00–13:00

Miejsce: ul. Kolejowa

Woznaj historię i zabytki Skępego. Zapraszamy do rozwiązania quizu historycznego dotyczącego przeszłości i teraźniejszości miasta.

Sprawdź swoją wiedzę o najbliższej okolicy. Z okazji Europejskich Dni Dziedzictwa mieszkańcy miasta oraz gminy Skępe będą mieli okazję odpowiedzieć na pytania dotyczące miasta i ziemi dobrzyńskiej. Przy sklepie zlokalizowanym przy ul. Kolejowej wystawione zostanie stoisko z ankietami zawierającymi pytania i odpowiedzi.

ORGANIZATOR:

→ Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Skępem

☎ 542 877 015 @ biblioteka@skepe.pl

SOLEC KUJAWSKI

21 września

Śladami budynków użyteczności publicznej Solca Kujawskiego. W pogoni za przemysłem

wycieczka / spacer

10.00-12.00

Miejsce: zbiórka – Muzeum Solca im. Księcia Przemysła w Solcu Kujawskim, ul. Toruńska 8

Podczas spaceru po Solcu Kujawskim zostaną zaprezentowane obiekty o charakterze kulturalnym, oświatowym i handlowym, o które wzbogaciło się miasto w okresie PRL. Obiekty te miały zaspokoić potrzeby rozwijającego się miasta.

Po II wojnie światowej w Solcu Kujawskim nastąpił dynamiczny rozwój przemysłu. Powstające zakłady, takie jak: KZNS, Zremb, Prefabet czy Kobra spowodowały napływ nowych pracowników, a co za tym idzie wzrost liczby mieszkańców miasta. Za wzrostem liczby ludności nie nadążał niestety rozwój placówek kulturalnych, handlowych i oświatowych. Miejskowe władze podjęły w tym zakresie swoją pogoń za przemysłem. Czy skuteczną? Na to pytanie odpowiemy podczas spaceru!

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Solca im. Księcia Przemysła w Solcu Kujawskim
t 660 170 356 @ l.wojtecki@soleckujawski.pl

STRZELNO

13 września

„Strzelno murowane” – spacer historyczny

wycieczka / spacer

11:00-12:30

Miejsce: zbiórka – Rynek

Poznaj miasto podczas niezwyklej przechadzki śladami jego rozwoju urbanistycznego ze wskazaniem charakterystycznych dla tego rozwoju zachowanych budowli murowanych.

Spacer rozpocznie się na Rynku, gdzie stoi nadal jeden z pierwszych budynków murowanych i

gdzie przypomnimy o obiektach ważnych, ale już nieistniejących, takich jak ratusz, kościół ewangelicki, synagoga oraz dom rodzinny noblisty Alberta Michelsona. Następnie na ul. Gimnazjalnej porozmawiamy o powiecie strzelińskim przy budynku siedziby starostwa, o siedzibie sióstr elżbietanek i odnowionym budynku Domu Kultury, na ul. Powstania Wielkopolskiego, a także o szpitalu powiatowym i pastorówce.

ORGANIZATOR:

→ Koło Polskiego Towarzystwa Historycznego w Strzelnie
t 510 183 254 @ jaceksech@gmail.com

12–13 i 19–21 września

„Młoda” architektura

inne

12 września**10:00–13:00****13 września****12:00–15:00**

Miejsce: Dom Heleny Grossówny ul. Świętego Jakuba 3-5

W ramach wydarzenia uczestnicy będą mogli zapoznać się z efektami pracy uczniów z pracowni sztukatorsko-kamiennarskiej Zespołu Szkół Budowlanych im. Jurija Gagarina w Bydgoszczy, a także wziąć udział w wydarzeniach towarzyszących.

Uczestnicząc w wernisażu wystawy pt. „»Młoda« architektura”, zanurzyć się w świat detali i projektów architektonicznych widzianych oczami młodego pokolenia, które niebawem będzie miało możliwość współtworzyć współczesne budynki. W ramach przygotowanego programu będzie można porozmawiać z twórcami poszczególnych prac, oraz wysłuchać interesujących wykładów i wziąć udział w warsztatach.

Weekend na Szlaku Kopernikowskim

inne

„Weekendu na Szlaku Kopernikowskim”. Od 19 do 21 września wiele miast, gmin, instytucji kultury, muzeów czy organizacji pozarządowych przygotowało dla miłośników astronomii i historii dużo atrakcji. Odkrywajmy wspólnie perły architektury czasów Mikołaja Kopernika, poznawajmy historie związane z jego dziedzictwem i spoglądajmy wspólnie w bezmiar kosmosu. Do zobaczenia na Szlaku Kopernikowskim.

19–21 września

Szlak Kopernikowski to najmłodsza trasa prezentująca związki regionu z postacią wielkiego astronoma, jak również jego kulturowe bogactwo. Zapraszamy do wspólnego odkrywania dziedzictwa kopernikańskiego w ramach przygotowanych atrakcji.

Zapraszamy wszystkich miłośników aktywnego wypoczynku do uczestnictwa w wydarzeniach

ORGANIZATOR:

→ Kujawsko-Pomorskie Centrum Dziedzictwa w Toruniu

☎ 607 458 612 @ pbanasiak@kpcd.com.pl

13 września

Trzeposz, Katarzynki, zegary – tajemnice przedmieść św. Katarzyny i Jakubskiego

wystawa

10:00–16:00

Miejsce: Archiwum Państwowe w Toruniu, pl. Rapackiego 4

Zapraszamy na wystawę z cyklu poświęconego historycznym dzielnicom Torunia. Tym razem mało znane przedmieście św. Jakuba, z którego pochodzą słynne toruńskie Katarzynki oraz urokliwy Wilhelmstadt – dzielnica z eklektyczną substancją architektoniczną.

Wystawa poświęcona będzie wschodniej dzielnicy Torunia, jakim jest przedmieście św. Jakuba oraz kwartał zabudowy tzw. Wilhelmstadt, określane jako przedmieście św. Katarzyny. To podróż w przeszłość aż do średniowiecza, kiedy na wschód od miasta działał młyn Trzeposz, ale także historia XIX wieku, kiedy na przedpolach Twierdzy Toruń nieśmiało rozwijały się przedmieścia. Na wystawie przeważać będzie architektura w postaci rysunków budowlanych, planów, szkiców oraz map.

ORGANIZATOR:

→ Archiwum Państwowe w Toruniu
t 661 548 725 @ msuperczynski@torun.ap.gov.pl

13 września

Zwiedzanie Dworu Artusa

zwiedzanie

12:00–13:00

Miejsce: Centrum Kultury Dwór Artusa, ul. Rynek Staromiejski 6

Marzysz o poznaniu Torunia z zupełnie nowej perspektywy? Przygotuj się na niezwykłą podróż w głąb Dworu Artusa – miejsca, które skrywa więcej tajemnic, niż mogłoby się wydawać!

Zapraszamy na jedyne w swoim rodzaju zwiedzanie z przewodnikiem, podczas którego odkryjesz przestrzeń na co dzień niedostępne dla publiczności – zarezerwowane wyłącznie dla pracowników i specjalnych gości. Nasz przewodnik rozwieje wszelkie wątpliwości i zaskoczy Cię anegdotami o architekturze, ludziach i wydarzeniach, które przez wieki kształtowały to kultowe miejsce.

Obowiązują zapisy.

ORGANIZATOR:

→ Centrum Kultury Dwór Artusa
t 509 696 050 @ edukacja@artus.torun.pl

II Toruńska Noc Muzeów

wystawa

10:00–16:00

Miejsce: Archiwum Państwowe w Toruniu, pl. Rapackiego 4

Muzeum Okręgowe w Toruniu zaprasza na II Toruńską Noc Muzeów organizowaną w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa. W wydarzeniu udział wezmą cztery oddziały Muzeum Okręgowego w Toruniu: Muzeum Historii Torunia w Domu Eskenów, Muzeum Sztuki Dalekiego Wschodu w Kamienicy pod Gwiazdą, Muzeum Podróżników im. Tony'ego Halika, Muzeum Twierdzy Toruń.

Od gotyku po XX wiek. Metamorfozy Kamienicy pod Gwiazdą

18.00–19:00

Miejsce: Muzeum Sztuki Dalekiego Wschodu w Kamienicy pod Gwiazdą

Muzeum Historii Torunia w Domu Eskenów – kilka budynków, kilka tajemnic

18:30–20:00

Miejsce: Muzeum Historii Torunia – Dom Eskenów, ul. Łazienna 16

Toruń to miasto pełne tajemnic i historii związanych z różnymi budynkami. Zachęcamy do poznania części z nich.

Zapraszamy na spacer tematyczny po kompleksie budynków (oraz ich otoczeniu), które miały różne losy, funkcje i właścicieli, a dziś tworzą jedną placówkę. Będzie to opowieść o ich historii wplecionej w burzliwe dzieje miasta i Muzeum.

Bransoletki szczęścia

18:30–21:30

Miejsce: Muzeum Podróżników im. Tony'ego Halika, ul. Franciszkańska 3

Zapraszamy do stworzenia własnej bransoletki szczęścia – ozdoby z nici, inspirowanej tradycjami różnych kultur świata. To symbol ochrony, szczęścia i dobrej energii.

Podczas warsztatu będzie można nie tylko wykonać własną bransoletkę, ale również poznać ich znaczenie w kontekście podróży międzykulturowych i lokalnych wierzeń. Zajęcia poprowadzi Katarzyna Kudzewicz-Kossakowska.

Przełomowe okresy w budownictwie fortyfikacyjnym na przykładzie toruńskiej twierdzy

19:00–21:00

Miejsce: Muzeum Twierdzy Toruń, ul. Wały Generała Władysława Sikorskiego 23

W XIX wieku Toruń stał się pruską twierdzą. Jej istnienie w znaczący sposób wpłynęło na kształt oraz rozwój miasta.

W ramach Europejskich Dni Dziedzictwa zapraszamy na prelekcję na temat budownictwa fortyfikacyjnego na przykładzie toruńskiej twierdzy w Muzeum Twierdzy Toruń. Wykład poprowadzą dr Mirosław Giętkowski oraz Adam Kowalkowski.

Wirtualny spacer ulicami Torunia – wczoraj i dziś

19:30–20:30

Miejsce: Muzeum Historii Torunia – Domu Eskenów, ul. Łazienna 16

Toruń to miasto z niebywałą historią sięgającą czasów średniowiecza. Ulice miasta skrywają wiele interesujących historii. Poznaj je w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa. Zapraszamy na pasjonujący wirtualny spacer, podczas którego poznamy dzieje toruńskich

ulic. Prelekcję wraz z prezentacją przedstawi Katarzyna Pietrucka.

Toruńskie mosty – historia i architektura

20:30–21:30

Miejsce: Muzeum Historii Torunia – Domu Eskenów, ul. Łazienna 16

Mosty stanowiły nieodłączny element krajobrazu Torunia. Zachęcamy do wzięcia udziału w prelekcji poświęconej dawnym i obecnym miejskim przeprawom.

W ramach wykładu poznamy historię i architekturę mostów w Toruniu. Poznamy między innymi dzieje pierwszego, drewnianego mostu przez Wisłę i mostu kolejowego. Prelekcję wygłosi Robert Żytkowicz.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Okręgowe w Toruniu

☎ 669 907 905 @ j.laskowska@muzeum.torun.pl

13 września

„Architektura toruńskiej Melpomeny” – zwiedzanie Teatru Baj Pomorski i Sceny Szekspirowskiej

wycieczka / spacer

12:00–13:30

Miejsce: Teatr Baj Pomorski, ul. Piernikarska 9

Zapraszamy do odwiedzenia Teatru Baj Pomorski i Sceny Szekspirowskiej w Toruniu!

Teatralna szafa otwiera swoje podwoje! Podczas spaceru odwiedzimy zaplecze scen, zajrzemy do magazynu lalek i innych zakamarków

teatru. Spędzony w ten sposób czas stanowić będzie doskonałą okazję do poznania kulis teatru, charakteru pracy w instytucji i odkrycia wielu jej tajemnic. Ponadto elementem zwiedzania będzie powiązana z teatrem druga w Polsce Scena Szekspirowska. Orowadzanie po teatrze odbędzie się w zorganizowanej grupie.

Obowiązują zapisy.

ORGANIZATOR:

→ Teatr Baj Pomorski

t 517 108 190 @ manager@bajpomorski.art.pl

13–14 i 20–21 września

Zwiedzanie Muzeum Diecezjalnego w Toruniu

wystawa / zwiedzanie

12:00–16:00

Miejsce: Muzeum Diecezjalne w Toruniu, ul. Żeglarska 7

Z okazji Europejskich Dni Dziedzictwa zapraszamy na zwiedzanie Muzeum Diecezjalnego.

Muzeum Diecezjalne w Toruniu gromadzi zabytki sakralne z terenu całej diecezji toruńskiej. W odrestaurowanej kamienicy mieszczańskiej znajduje się wystawa stała prezentująca sztukę, historię i liturgię Kościoła katolickiego. Najstarsze zabytki datowane są na początek XIV wieku. Najmłodszym dziełem jest obraz Juliusza Kossaka „Cud nad Wisłą”.

wane są na początek XIV wieku. Najmłodszym dziełem jest obraz Juliusza Kossaka „Cud nad Wisłą”.

Uwaga! Zwiedzanie w promocyjnej cenie: 5 zł.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Diecezjalne w Toruniu

t 505 507 044 @ promocja@muzeumdiecezjalne.torun.pl

14 i 20 września

Modernizm (nie)odkryty – spacer po kampusie UMK

zwiedzanie, wycieczka / spacer

14 września
12:00–13:30

Miejsce: Kampus Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, ul. J. Gagarina 11

Zapraszamy na niecodzienny spacer po kampusie UMK śladem modernistycznej architektury i powojennego designu, które stanowią wyjątkowe dziedzictwo Torunia i regionu. Kampus UMK, wpisany w 2020 roku do rejestru zabytków, to jedna z najważniejszych realizacji w polskiej architekturze powojennej, a jednocześnie najbardziej wartościowy zespół architektoniczno-urbanistyczny w skali województwa. Podczas spaceru zajrzymy do wnętrza modernistycznych budynków, poznamy kulisy ich powstania i przekonamy się, dlaczego

są wyjątkowymi przykładami młodego dziedzictwa. Zbiórka przed Aulą UMK przy ul. Gagarina 11

Od stacji pomp do miejsca integracji. Historyczny spacer po KOI

zwiedzanie, wycieczka / spacer

14 września
11:00–12:00

20 września
10:00–11:00

Miejsce: Kopernikański Ośrodek Integracji, ul. K. Olszewskiego 16

Skąd się wzięły Tolerancja, Współpraca i Integracja? Czy w stacji pomp „Nowe Bielany” mieszkali ludzie? Co piszczy w wieży Muminów? Na te oraz inne pytania znajdziecie odpowiedź w trakcie spaceru po Kopernikańskim Ośrodku Integracji.

Kopernikański Ośrodek Integracji (KOI) powstał w 2023 roku w ramach rewitalizacji dawnej stacji pomp, wzniesionej w latach 1916-1917. KOI służy integracji społeczności akademickiej, lokalnej i międzynarodowej, organizując działania edukacyjno-animacyjne, warsztaty, spotkania. Zapraszamy do odkrycia tego wyjątkowego miejsca podczas spaceru (terminy do wyboru):

Zbiórka przed International Point – budynek Tolerancja.

Ścieżkami Kampusu. W poszukiwaniu kamienia węgielnego

gra miejska / terenowa / questing

20 września

Miejsce: Kampus Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, ul. J. Gagarina 11

Lubisz zagadki, odkrywanie tajemnic i dobrą zabawę w plenerze? Dołącz do gry terenowej na kampusie UMK i baw się w drużynowej rywalizacji! To świetna okazja, by poznać kampus z zupełnie nowej perspektywy. Gra terenowa na kampusie UMK to okazja, by odkryć jego historię i niezwykle miejsca.

Podążając za wskazówkami i rozwiązując zagadki, uczestnicy poznają ciekawostki o uczelni. Finałem wyprawy będzie odnalezienie kamienia węgielnego – symbolicznego punktu narodzin UMK. Na graczy, którzy podejmą wyzwanie, czekają nagrody!

Zbiórka przed budynkiem Rektoratu (ul. Gagarina 11). Limit miejsc: 60. Obowiązują zapisy mailowe: gra.terenowa.umk@gmail.com

ORGANIZATOR:

→ Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
@eziolowska@umk.pl

19 września

Uroczystość wręczenia medali Hereditas Saeculorum

konkurs

11:00–13:00

Miejsce: Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Książnica Kopernikańska w Toruniu, ul. Juliusza Słowackiego 8

W ramach obchodów EDD w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej – Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu odbędzie się wręczenie medali Hereditas Saeculorum oraz wyróżnień – nagród za najlepsze i najważniejsze realizacje konserwatorskie i restauratorskie.

W tym roku odbędzie się XIV edycja konkursu „Dziedzictwo Wieków”. Celem konkursu jest:

- wyróżnienie prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytkach województwa

kujawsko-pomorskiego, cechujących się wysoką jakością oraz szczególną dbałością o kompleksowe przywrócenie im świetności i utrwalenie ich kulturowej wartości,

- promocja dobrych wzorów realizacji prac przy zabytku,
- uhonorowanie autorów szczególnych osiągnięć związanych z opieką nad zabytkami i ochroną zabytków.

Nagrody przyznawane są w dwóch kategoriach: I – dla inwestorów oraz wykonawców prac; II – dla osób lub instytucji posiadających szczególne osiągnięcia w dziedzinie opieki nad zabytkami i ochrony zabytków.

ORGANIZATOR:

→ Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu

☎ 56 62 15 807 @ kn.sekretariat@kujawsko-pomorskie.pl

Województwo
Kujawsko-Pomorskie

20 września

„Młodsze pokolenie” na życzenie! – konferencja „Dziesięć lat »Zabytków toruńskich«”

wykład / prelekcja,
konferencja

12:00–16:00

Miejsce: Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Książnica Kopernikańska w Toruniu, ul. Juliusza Słowackiego 8

Poznaj toruńskie zabytki młodszego pokolenia podczas konferencji podsumowującej dziesięć lat cyklu popularnonaukowego.

W ramach wydarzenia będzie można wysłu-

chać następujących referatów:

1. „Życiorys młodszego pokolenia” – Katarzyna Kluczwajd
2. „Uroda młodszego pokolenia” – Kamil Snochowski
3. Prezentacja zabytków młodszego pokolenia dzielnicy, która zostanie wyłoniona w drodze głosowania – Katarzyna Kluczwajd oraz Michał Pszczółkowski.

ORGANIZATOR:

→ Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Książnica Kopernikańska w Toruniu

☎ 56 622 66 42 @ em@ksiaznica.torun.pl

WĄBRZEŻNO

21 września

Fontanny z historią w tle

wykład / prelekcja

16:00–17:30

Miejsce: Wąbrzeski Dom Kultury,
ul. Wolności 47

W ramach Europejskich Dni Dziedzictwa zapraszamy na wykład poświęcony kujawsko-pomorskim fontanom, które nawiązują do dziedzictwa kulturowego oraz historycznego.

Czy fontanna może opowiadać historię? Czy architektura ma pamięć? W ramach EDD zapraszamy na wykład Pawła Beckera poświęcony kujawsko-pomorskim fontanom, które są czymś więcej niż tylko miejską ozdobą. Poznamy fontanny, które w swojej formie i przekazie nawiązują do lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego – opowiadają o bohaterach, legendach i dawnych czasach. Nie zabraknie flisaków z Grudziądza i Torunia, bydgoskiego „Potopu”, a także... jaszczurek z Wąbrzeźna.

ORGANIZATOR:

→ Wąbrzeski Dom Kultury

☎ 883 033 015 @ tywanek@wdkwabrzeznno.pl

Wąbrzeski
Dom
Kultury

WŁOCŁAWEK

13 i 21 września

Wczesnośredniowieczne groby komorowe – drewniana architektura funeralna

wykład / prelekcja

13 września

12:00–14:00

Miejsce: Muzeum Historii Włocławka,
ul. Szpichlerna 19

Wczesnośredniowieczne groby komorowe to wyjątkowa forma pochówku, charakteryzująca się występowaniem drewnianej konstrukcji, najczęściej zrębowej lub słupowej, wzniesionej nad ciałem zmarłego.

Wyniki badań nekropolii z terenu Polski, na których odnaleziono komory grobowe, potwierdzają wysoki status społeczny pochowanych w nich zmarłych. W trakcie spotkania omówione zostaną przykłady komór grobowych z cmentarzysk na Kujawach i ziemi chełmińskiej. Przybliżone będą też sposoby eksploracji i dokumentacji pochówków, które w efektywny sposób pozwalają na rekonstrukcję sposobu ich budowy.

Uwaga! Wstęp na wydarzenie: 2 zł.

Indywidualność a sztampa w modernizmie – kryteria ochrony architektury z lat 1910–1950

wykład / prelekcja

21 września

12:00–14:00

Miejsce: Muzeum Etnograficzne, Bulwary Marszałka Józefa Piłsudskiego 6

Serdecznie zapraszamy na prelekcję, podczas której przybliżymy rozwój architektury modernistycznej oraz jej przykłady.

W ramach prelekcji omówione zostaną

początki architektury modernistycznej, w tym okres przejściowy z wpływami ekspresjonizmu. Prelegent przedstawi przemiany społeczno-ekonomiczne wpływające na nowe podejście do projektowania, realizacje znanych architektów oraz lokalne przykłady modernizmu. Poruszona zostanie również działalność organizacji DO-COMOMO oraz kryteria ochrony modernistycznych obiektów jako zabytków.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej

t 54 232 30 01 @ k.ciesielska@muzeum.wloclawek.pl

WŁOCŁAWEK

13 września

Zwiedzanie kamienicy przy ul. 3 Maja 18 we Włocławku

wycieczka / spacer,
zwiedzanie

12:00–13:00

Miejsce: Centrum Aktywizacji i Przedsiębiorczości, ul. 3 Maja 18

Zapraszamy do zwiedzania kamienicy zlokalizowanej w ścisłym Śródmieściu Włocławka, która za zabytkową elewacją kryje nowoczesne przestrzenie służące aktywności mieszkańców.

Zobaczycie Państwo kawiarnię obywatelską „Śródmieście Cafe” wraz z podwórkiem partycypacyjnym, przestrzeń dedykowaną artystom, pomieszczenia biurowe, enklawę zieleni w Śródmieściu Włocławka oraz lokalizację mieszkań dla uzdolnionych absolwentów. To wszystko w obiekcie poddanym rewitalizacji w strefie ochrony konserwatorskiej. Rewitalizacja łączy pokolenia.

ORGANIZATOR:

→ Wydział Rewitalizacji Urzędu Miasta Włocławek

t 54 414 44 60 @ rewitalizacja@um.wloclawek.pl

13 września

Zwiedzanie XIX-wiecznego obiektu dawnego browaru Bojańczyków

wykład / prelekcja

14:30–16:00

Miejsce: Centrum Kultury „Browar B.”, ul. Łęgska 28

Poznaj zabytkowy kompleks dawnego browaru Bojańczyków, który dziś pełni funkcję Centrum Kultury „Browar B.” we Włocławku.

Zwiedzanie w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa obejmie oprowadzanie po

XIX-wiecznym obiekcie dawnego browaru. W programie między innymi Włocławska Kolekcja Wag i Miar – największa tego typu w Polsce i jedna z większych w Europie, oraz Izba Tradycji Kujaw. Oprócz spotkania z historią będzie to okazja do obcowania ze sztuką – zaprezentowane zostaną aktualne wystawy artystyczne, mieszczące się w przestrzeniach wystawienniczych Centrum Kultury „Browar B.”.

ORGANIZATOR:

→ Centrum Kultury „Browar B.”

t 54 427 02 47 @ edukacja@ckbb.pl

13–14 września

Zwiedzanie Skarbca Fajansu z przewodnikiem

zwiedzanie

11:00–13:30

Miejsce: Interaktywne Centrum Fajansu – Skarbiec Fajansu, ul. Żabia 2

Jedną z atrakcji przygotowanych we Włocławku w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa będzie zwiedzanie ekspozycji Skarbca Fajansu z przewodnikiem.

Poznajmy niezwykłą ceramikę, z której słynął i w dalszym ciągu słynie Włocławek. Oprowadzanie po Interaktywnym Centrum Fajansu odbędzie się 13 i 14 września, w godzinach: 11:00–12:00 (pierwsza grupa) oraz 12:30–13:30 (druga grupa).

Obowiązują zapisy (telefon: 54 427 02 60). Liczba miejsc ograniczona. Grupa może liczyć maksymalnie 15 osób.

ORGANIZATOR:

→ Interaktywne Centrum Fajansu – Skarbiec Fajansu

t 54 427 02 62 @ mblaszczak@ckbb.pl

**NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA**
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

KOORDYNATOR WOJEWÓDZKI:

→ Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy
pl. Kościeleckich 6, 85-033 Bydgoszcz
t 52 5851501 @ sekretariat@kpck.pl @ edd-team@kpck.pl

FOTOGRAFIE:

→ ze zbiorów organizatorów i koordynatora

PROJEKT IDENTYFIKACJI WIZUALNEJ EDD:

→ Waldemar Węgrzyn, Zofia Oslislo / Printscreen

©wszelkie prawa zastrzeżone

Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy

Bydgoszcz 2025